

12 - ששון. הזמנתי אותו לבירור בדבר השיחות והידיעות המופיעות בשמו בעתונים על הפליה, משרד למיזוג גלויות ואיחוד עדות מזרח שלע"ע הביא רק ללבוי הרגשות העדתיים. אני רוצה להסביר שזוהי שאלה יהודית וישראלית, וכי המונח מיזוג שגם אני השתמשתי בו, הוא מושג מטעה. אין בארץ גלויות, אלא יהודים יוצאי ארצות שונות, ובעיה היא לא המוצא אלא הפער - הרוחני והחמרי, שישנו בין רוב יוצאי אסיה ואפריקה ובין רוב יוצאי אירופה ואמריקה. כי גם בקרב יוצאי ארץ אחת יש פער. יש עיראקים עשירים ומחונכים ויש עיראקים עניים ונחשלים, וכן בקרב יוצאי רומניה וארץ אירופאית אחרת, אלא שהעשירים בקרב עדות מזרח רק מעטים מאוד עולים ארצה, והרגלי ארצות אסיה ואפריקה מושפעים מערבים, והרגלי יוצאי אירופה מושפעים מעמים אירופאיים. זהו מעוות היסטורי של מאות שנים, והוא בתנאים רבילים דורש זמן רב להיקונו, אולם בתנאים שלנו אין הרבה זמן, כי עלינו לחקן המעוות בדור זה, כי בעוד 15-20 שנה יוצאי ארצות אסיה ואפריקה יהיו הרוב.

בשלוש וחצי אחה"צ בא אצלי לורד מונטבטן. יו"ר המטה הכללי של בריטניה. הוא ביקר בארץ לפני 12 שנה, ונפגשתי איתו באניה מלחמה שלו לארוחת צהרים ולשיחה. הוא בא אז עם אשתו, ממקור יהודי. הפעם הגיע רק ליום אחד. בא הבוקר וכפליג מפה בערב חזרה ללונדון. נוכח בנטיעה יער לזכר אשתו. בא למשרדי בלוי שלישי, קצין חיל הים שלנו ואיש משה"ח. ביקש מכולם לצאת ונשאר איתי ביחידות. כששאלהיו מדוע הוא ממהר לשוב אמר לי שהיה צריך לנסוע לפקיסטן והודו, אבל מקמילן ביטל נסיעתו מפני המשבר הרציני בקובה, ובקושי הרשה לו ביקור של יום אחד בארץ - לכבוד אשתו המנוחה. הבעתי השתוממות על קיום משבר רציני לאחר שלגודל הפהעמו כרושצ'וב ויתר לקנדי בענין קובה. אמר שהמשבר לא עבר עדין והוא רציני. אמרתי כשקיבלתי הודעת קנדי הייתי שרוי בדאגה, כי לא הייתי בטוח שקנדי יוותר, אבל גם אם לא האמנתי שתפרוץ מלחמה בין אמריקה ורוסיה, ~~אז לא הייתי יכול להאמין~~ לא העליתי על הדעת שקנדי מוכן להלחם ברוסיה, ואני סבור שלכרושצ'וב יש נימוק נוסף להמנע ממלחמה גרעינית, כי הוא בטוח שבין כך ובין כך ינצח הקומוניסם בעולם בעוד 15 או 25 שנה.. - אם בינתיים לא תפרוץ מלחמה - העיר מונטבטן לדעתי קנדי מוכן למלחמה - אם יהיה צורך בדבר - כי לרוסיה יש רק 50 או ששים פצצות אטום, ויכלה להרוס רק ערים אחדות בארה"ב, בשעה שארה"ב יכולה להרוס כל ברית המועצות. הבעתי השתוממות: הלא רוסיה גדולה פי כמה מארה"ב. אמר: הרי רוסיה כולה תישמד עכשיו, אולם בעוד שלוש שנים יחכן שהמצב ישתנה ולשתי המעצמות יהיו פצצות של אלף מגטון. העם האמריקני - לדבריו - מוכן עכשיו למלחמה כזו והם אומרים *BETTER DEAD THAN RED* הוא שאל אותי על ביקורי בסקנסינביה

כי קיבל מהמלך השבדי - שהוא גיסו (אשת המלך היא אחותו) מכתב על ביקורי. אמרתי לו כי נהרשמתי מאוד מסקרנותו, ערנותו ופבונתו של המלך, שלא ניכרים בהם סימני זקנה. אמר שאותו הדבר כתב המלך עלי. אמרתי שהמלך אינו דומה לשבדי. אמר אמנם הוא ממוצא ברנדוס - מושל של נפוליון, אבל כבר יש בו הרבה מן שבדי. סיפרתי לו על רשמי העזים מפנילנד - בעיקר מצויבת כל הפינים, לרבות כל הקומוניסטים את קרליה, לאחר כיבושה ע"י רוסיה, ויידורם הכוזלח והמשוכלל ע"י העם הפיני. שאלנו על בעיית הפליטים עם קיומה של ישראל ומזימתם להשמידנו. אלמלא כך לא הייתה קיימת בעיית פליטים, - כי בנקל וברצון היו בוחרים להתישב בירדן, עיראק וסוריה בתוך בני עמם, אשר בארץ ישראלית. כאל אם אני רואה אפשרות של שלום עם הערבים. עניתי שאני מקווה כי בעזרה ידידותם של עמי אפריקה וכמה עמי אסיה - לפי שעה בלי הודו, שאינה מקיימת אתנו יחסים דיפלומטיים, אבל יתכן כי מלחמת סין הודו חשנה עמדתו של נהרו - יאלץ נאצר להשלים עם קיום ישראל, ואז יסלימו גם אחרינו. שאל אם אין עכשיו מישהו מוכן להשלים אתנו, למשל הוסיין. אמרתי יתכן. היה שליט ערבי אחד שהיה לו האומץ להגיד בגלוי שרוצה בשלום עם ישראל; זה היה עבדאלה, ואולי משום כך נרצח יחזק שחוסייין, שהוא מעריצו של סבא שלו, היה אולי רוצה להס אתנו, אבל לא יעז לעשות זאת כל עוד כצרים עומדת במצב מלו שאל על עמדת נאצר. אמרתי שנאצר הוא בלי ספק המנהיג החשוב ביותר בקרב הערבים עכשיו, ואני יכול להגיד בוודאות מהי דעתו ביחס להשלמה עם ישראל. מהכרחיו אני יודע כי הוא מת מלחמה, וגם הכריז בפירוש כי מלחמה עם ישראל היא בלתי נמנ אבל הוסיף בזהירות שאסון 1948 לא יחזור ויילחם רק כשיהיה בטוח בנצחון. אולי זוהי רק אמתלא כלפי פנים, ואולי לא.

אבל אם רוב עמי אפריקה ואסיה ידרשו שלום עם ישראל לא יוכי נאצר לעמוד נגדם, והוא היחיד אולי שיעיז להשלים, ואז יבוא השלום גם עם שליטים ערבים אחרים. שאל אם קבענו עמדה בסכסוך הודו וסין. סיפרתי לו על האברה של גהרו ועל חשובתי, שבה נאצא הבעתי חמיכתנו בצורך של כו"מ בדרך שלום, אבל נמנענו מגנוי של סין, כי איני בטוח כלל אם סירוב סין להכיר בקו מק מהון אינו צודק. קו זה נקבע על ידי אנגליה ששלטה בהודו, וסין הייתה מושפלת ומשועבדת לעמי אירובה, ואין כל הובה על סין להכיר בקו זה, אבל היא הייתה חייבת להכנס בכו"מ אאאאאא עם הודו על קו הגבול, ולא להלחם, כאשר עשתה עם בורמה ונפאל, שבשתיהן סודר קו הגבול בשביעה רצון שני הצידים. הוא הילל את צ'ו-אן-לאי והביע ספק אם עכשיו השפעתו מכרעה, והביע דאגה על המשק הסכסוך שבין סין והודו. שאלתיו אם אין הוא סבור שהפתד מסין השפיע על וותורי כרושצ'וב לאמריקא. הוא ענה שרוסיה עומדת על צדה של סין. העירותי כי אין זה מוכיח שביסודו של דבר אין רוסיה מפתדת מבידול כוחה של סין - האומה הגדולה ביותר בעולם, שבעוד 15 שנה חמנה אולי ביליון איש. והעם הוא חרוץ שלא כהודים. אומר שעודף האוכלוסין יפריז להתפתחות. אאאאאאאאאא אמרתי זה חל יותר על הודו מאשר על סי כי ההודים עצלים והסינים חרוצים, ומאז השלטון החדש התקדמו הרבה. אמר שבשלוש השנים האחרונות נפגעו הרבה. אמרתי זה נכון, אבל בעיקר היו אלה פגעי השבע, אבל בדרך כלל הם מתקדמים והם כסוגלים לקדם חקלאולט בקצב גדול מזה של רבוי האוכלוסין, בשעה שמצב הכפר ההודי, כפי ששמעתי מאנשים שראו כפר זה - הוא מחריד.

ארכיון צה"ל

הוא דיבר על התקדמותנו אנו, ושמע כי מאז היה עשינו נפלאו
אמיתי שהתקדמנו קצת אבל יש לנו שתי בעיות חמורות, והסברתי
במיוחד בעית הפער החמרי והתרבותי שבין יוצאי אירופה ואמריקה
ובין יוצאי אסיה ואפריקה ומדוע שוכה עלינו למחוס פער זה
במהרה, במשך 12-15 השנים הבאות; הוא הביע השהומכות על נס
החית הלשון העברית והצלחתנו במיזוג העדות. הסברתי שאין כאן
נס, כי מסביבות חברתיות שונות ורחוקות זו מזו יש לכולן שורש
יהודי, הכרה יהודית ודיעה כלשהי על התנ"ך, ואין הגירה
מנומרת זו דומה להגירה עמי אירופה לאמריקה, שאין להם כל מוצא
משותף ואעפ"כ הם מתבוללים מהר; פה אין ההבוללות אלא החללות
ע"י מאמץ משותף. שוחחנו עוד על אפריקה וקשרינו - ונפרדנו
בחימום. הזמנתי לבוא כשיוכל להימנות לשהות פה קצת יותר ובם
למסור ברכתי לגיסו בשבדיה.

- בארבע ורבע הלכתי לכנסת - לאזכרה ויצמן. נאומי של קדיש היה
נהר כדרכו. אמר כל מה שיש להגיד ולא אמר אף מלה מיותרת אחת.
מכנסת וכארץ נדמה לי שאין כמוהו.

- בחמש בא אצלי אביזוהר והביא לי גמר המחקר שעשה בחיפה בקרב
פועלי הנמל. שאלתי אם יש לפועלים זיקה רוחנית להסתדרות ואם
יש זיקה למדינה. לדעתי הזיקה למדינה ישנה בלי ספק, ואשר
להסתדרות הוא מסופק. מהסלוניקאים יש כבר דור שלישי. משכורת
פועלי הנמל גבוהה מזו של פועלי החרושת. רבים עובדים שתי
משמרות, כלומר 16 שעות, אבל העבודה היא כזו שאינה מחמידה
על פי טבעה - מעלים ארגז ונחים עד שה... יורד. ההשפעה הכי
גדולה יש לאלמוגי בקרב פועלי הנמל. לאבא יש השפעה רק
בקרב הוותיקים, ביחוד הסלוניקאים. יש בקרב הפועלים בולגרים
שהיו קומוניסטים, ואם כי אולי אינם חברי מקי, - אבל יש
זיקה לקומוניסטים. יש גם פושעים וסכינאים. בכלל הציבור הוא

5.11.62

לא רע. ועדי הפועלים פוחדים מארבון ועדי פעולה, ולכן
נגררים לעחים חכופות אחרי נרבנים.
אביזוהר עודו לומד באוניברסיטה (היסטוריה) גמר כבר ג.מ.
ומתכונן לאס.מי. לומד בירושלים. הרמה בירושלים גבוהה מזו
של חל-אביב.

5.11.62

בתשע בערב ישיבת הסיפה. גוברין הגיש התפטרות
פראשות הסיפה בקראו מן הכתב טענות נגד קיום החלטות
הועדה על דיון בסיפה והכרעה בשאלות הנידונות
בכנסת. העתונות, ביחוד עתוני ערב, היתה סלאה בימים
האחרונים על התפטרות זו, גוסף על מבול של ידיעות
גוספות, כוזבות ומסולפות ולפעמים גם זכויות על
סכסוכים פנימיים במפלגה.

הציתי שלא בקבל ההתפטרות. גסיל על ועדה לברר
הקשר בין הסיפה ובין חברינו בממשלה. כמו כן בין שאר
מוסדות המפלגה. ועד גמר הבירור גסיל על חבר אחר בועדת
הסיפה למלא באופן זמני תפקידו של גוברין. לאחר דיון
סמוך שיצא מגדר הענין הנידון הציע זיאמה בנוסח אחר
קצת שלוש הצעות שנתקבלו פה אחד - בניגוד לדעתו של
גוברין בלבד.

אם רוצים לקיים התיעצות בסיפה - ויש צורך
בכך - מן ההכרח שבדיון ידברו אך ורק על הנידון
ובקיצור במרץ, והיו"ר יקפיד על כך, אחרת לא יספיק
הזמן.